

Protokoll fört vid enskild föredragning

Utbildnings- och kulturavdelningen
Utbildningsbyrån, U2

Beslutande
Viceantråd
Annika Hambrudd

Föredragande
Byråchef
Jonna Grunér

Justerat
Omedelbart

Nr 30

Utbildningsavtal mellan Ålands landskapsregering och
Högskolan på Åland 2024-2026
ÅLR 2024/4807
59 U2

Beslut

Ålands landskapsregering beslöt att ingå utbildningsavtal (**bilaga 1, U224E19**) för åren 2024-2026 med Högskolan på Åland. 6§ LL (2002:81) om Högskolan på Åland

UTBILDNINGSAVTAL MELLAN ÅLANDS LANDSKAPSREGERING OCH HÖGSKOLAN PÅ ÅLAND 2024–2026

1. Parterna

Detta avtal har uppgjorts av och ingås emellan:

Ålands landskapsregering ("Landskapsregeringen")

PB 1060
AX-22111 Mariehamn
Åland, Finland
FO-nummer: 0145076–7

och

Högskolan på Åland ("HÅ")

PB 1010
AX-22111 Mariehamn
Åland, Finland
FO-nummer: 0145076–7

Nedan tillsammans benämnda "Parterna" och var för sig "Part".

2. Avtalets bakgrund och syfte:

Enligt 6 § i LL (2002:81) om Högskolan på Åland överenskommer landskapsregeringen tillsammans med HÅ vart tredje år ett utbildningsavtal för de kommande tre åren. I avtalet anges åtminstone de kvalitativa och kvantitativa resultatmålen samt resurser och prioriteringar, verksamhetsstruktur, resultatuppföljning och rapportering.

3. Verksamhetsstruktur

Högskolan på Åland är en myndighet under Ålands landskapsregering. Högskolan på Ålands verksamhet förvaltas och övervakas av styrelsen, medan det operativa arbetet leds av rektorn. Förutom utbildningsprogrammen och stödfunktionerna ingår Öppna högskolan och forskning, utveckling och innovation i Högskolan på Åland.

4. Mot målbilden för HÅ:s verksamhet 2030

Högskolan på Åland har en viktig samhällsroll i att bistå med att skapa en hållbar framtid för Åland och den omgivande världen. I strävan mot de strategiska målbilderna intensifierar högskolan sina aktiviteter på flera verksamhetsområden, och vid utgången av år 2030 karaktäriseras högskolans verksamhet av följande karaktäristika: Högskolan samarbetar med företag i de branscher som är kopplade till högskolan för att kunna förse arbetsmarknaden med välutbildad arbetskraft. Högskolan har ett antal moderna, livskraftiga utbildningar på yrkeshögskole- och högre yrkeshögskolenivå som stöder denna utveckling och där det finns efterfrågan på högkvalitativ akademisk arbetskraft och efterfrågan från studerande. Det finns ett omfattande utbud på kontinuerligt lärande som förstärker individens kompetensutveckling och anpassningsmöjligheter till förändringar i arbetslivet, samt forskning, utveckling och innovation (FUI) och annan samverkan med samhället som stöder utbildningarna och den hållbara utvecklingen. Högskolan upprätthåller och vidareutvecklar verksamheten vid Business Lab och Innovation Lab för att stöda skapande av start up-företag och nya innovationsprojekt. Antalet studerande i alla utbildningsformer och antal utexaminerade vid högskolan har ökat markant jämfört med år 2023.

5. HÅ strategiska nyckelområden och mål under avtalsperioden

HÅ fastställde under 2022 en strategi för 2022–2030. Under 2023 fastställde högskolans styrelse att högskolans övergripande mål är att markant öka det totala antalet studerande och att målet uppnås genom att det totala antalet studerande i utbildningsprogrammen är på mycket god väg att passera 1000 studerande den 31 december 2027.

Högskolan har valt fem målområden för utveckling under avtalsperioden 2024–2026 vilka även ingår i strategin fram till 2030. Dessa besvarar aktuella samhällsliga behov och utmaningar där högskolans unika kunnande ger förutsättningar för framgång och relevans:

- Högklassiga och nischade utbildningar och FUJ
- En aktiv samhällsaktör för hållbar utveckling
- En attraktiv mötesplats och ett innovationshus med tentakler i alla verksamhetsområden i samhället
- Starka partnerskap och nätverk med näringsliv
- Inspirerande och välmående högskolesamfund av studerande och personal

För att svara på dessa behov har HÅ ställt som kvalitativa resultatmål att 2030 vara en attraktiv, dynamisk och konkurrenskraftig högskola med en unik studiemiljö. HÅ uppfattas som en positiv kraft för utveckling av våra studerandes kunskap, de anställdas kompetens, det åländska näringslivet och ett hållbart samhälle.

Detta innebär att Högskolan på Ålands profil redan år 2026 präglas av ett brett bildningsideal, digital teknologi och kompetens som resurs för samhället och för alla högskolans utbildningsområden, utvecklad regional och internationell samarbetsmiljö inom både utbildning och FUJ-verksamhet med stark fokus på hållbar utveckling. En övergripande målsättning är ökad antagning av studerande samt högre genomströmning av studerande i alla program samt inom kontinuerligt lärande.

6. HÅ:s åtaganden, resurser och prioriteringar under avtalsperioden

HÅ:s strategi 2022–2030 föranleder flera åtgärdshelheter som förutsätter både personal- och kompetensresurser, driftsresurser och en omfattande förnyelse av den pedagogiska kompetensen, infrastrukturen och utrustningen.

På en övergripande nivå kan åtgärderna delas in enligt följande:

- I enlighet med HÅ:s strategi utveckla utbildningarna och programmen.
- Personalåtgärder som relaterar till omställningen i utbildningsprofilerna, till exempel nya lärarbefattningar och nya befattningar inom stödfunktioner som studieadministration, IT, HR och ekonomi, kompetensutveckling för lärare och andra i personalen, kontinuerligt utveckla organisationskulturen i enlighet med högskolans värderingar, en kontinuerlig utveckling av ledarskapet och tillräckliga satsningar på medarbetarnas fysiska och psykosociala välbefinnande i arbetet.
- Satsningar på att utveckla och bygga upp sådan infrastruktur som gör det möjligt att ställa de olika utbildningarna och FUJ-verksamheten mot digitala teknologier och erbjuda regionala partner möjligheter till samarbeten som utnyttjar högskolans labb-, test- och utvecklingsmiljöer.
- Ibruktagande av ett nytt studieadministrativt system, SISU, som är en grundförutsättning för smidig studieadministration och utnyttjande av nationella register som möjliggör fullvärdigt deltagande i Digivision 2030-samarbetet och emottagande av studerande från andra högskolor samt korsstudier för högskolans egna studerande. En lagförändring behövs för att kunna ta i bruk den nödvändiga nationella VIRTÅ-tjänsten som också behövs för att möjliggöra utnyttjande av nationella dataregister, gemensam studerandantagning, kursutbyten inom

Digivision 2030-samarbetet samt smidigare studiegång för högskolans egna studerande och inom vidare studier för alumner.

- För att möjliggöra uppfyllelsen av målet på ökade studerandeantal behövs nya personalresurser för studieadministration och -handledning samt IT, nya lärarresurser för eventuella nya studieprogram, samt efter avslutande av det pågående RRF-projektet i slutet av 2024 behövs resurser för upprätthållande av IKT-pedagogik och -stöd för att möjliggöra fortsatt tillämpning och utveckling av modern pedagogik.
- Revision av högskolans kvalitetsledningssystem som förväntas vara klar 2024 samt påföljande nationell kvalitetsgranskning av det Nationella centret för utbildningsutvärdering 2026/2027.

Tyngdpunkten i åtgärdsbehoven ligger i början av avtalsperioden eftersom flera av åtgärderna utgör grundförutsättningar för ett mer långsiktigt utvecklingsarbete.

Samtliga åtgärder som HÅ åtar sig finansieras inom ramen för den med landskapsregeringen överenskomna finansieringen.

7. Landskapsregeringens åtaganden under avtalsperioden

Landskapsregeringen arbetar vidare med revideringen av högskolelagen.

Landskapsregeringen arbetar med lagstiftning gällande överföring och arkivering av studerandedata för att möjliggöra gemensam antagning av studerande via studieinfo.fi, utnyttjande av nationella studieregister tjänster (främst den s.k. Virta-tjänsten) samt fullvärdigt deltagande i Digivision 2030-samarbetet.

Landskapsregeringen arbetar för att högskolan ska få en mer autonom verksamhet.

Under åren 2024–2026 tillämpas en justerad finansieringsmodell i enlighet med punkt 8 i detta avtal samt bilaga 1.

8. Finansiering

Finansieringen för högskolans verksamhet består av bas- och resultatfinansiering samt eventuella äskade tillägg för specifika uppdrag eller insatser (se bilaga 1). Basfinansiering tilldelas Högskolan på Åland då nedanstående basfinansieringskriterier uppnås i medeltal per år under en tidsperiod som motsvarar tre hela år. De uppnådda resultaten på resultatfinansieringsparametrarna (periodens medelvärde) styr resultatfinansieringens storlek under påföljande avtalsperiod (inte under pågående period). Finansieringens omfattning hålls konstant under avtalsperioden, med undantag för indexjusteringar och villkorade justeringar som överintag av studerande (se bilaga 1). Beslut om strategisk finansiering för specifika insatser samt FUI-projekt regleras inte i detta avtal utan fattas separat av Ålands landskapsregering.

Den tidsperiod som parametrarnas resultat räknas ifrån utgår från åren 2024–2026. I de fall statistik för 2026 ännu inte är tillgängligt vid uppgörande av budget, så används det parametervärde från antingen år 2024 eller 2025 som är högst, som ersättande tal för år 2026.

De kvantitativa målsättningarna för högskolans verksamhet återfinns i finansieringsmodellens parametrar. Parametrarna och deras förhållande till varandra framkommer nedan.

Basfinansieringsparametrar (80 % av anslaget) samt minimikrav:

1. Antal erbjudna nybörjarplatser per år, 2024–2026: ≥ 160
2. Antal erbjudna studiepoäng vid ÖH per år, ≥ 200
3. Tillgängliga FUI-timmar för lärare per år, ≥ 2320 h
4. Antal erbjudna platser högre YH-examen per år, ≥ 10

Resultatfinansieringsparametrar (20 % av anslaget), %-andel samt normvärde:

5. Medeltal avlagda YH-examina per år, 40 %, 70,
6. Medeltal avlagda högre YH-examina per år, 5 %, 5,
7. Studerandes nöjdhet, parametern mäts av extern aktör, 5 %, 4 (skala 1–7),
8. Medeltal avlagda individuella studiepoäng per år vid Öppna högskolan, 30 %, 2800,
9. Medelantal (per år) publikationer (klasserna A-F), öppet utbildningsmaterial, publicerat AV-material och utvecklade IKT-relaterade program, 20 %, 5.

Vid större förändringar i utbildningsutbud kan avtalet och finansieringsmodellen omförhandlas. Vid beräkning av den finansiering som härstammar från resultatparametrarna beaktas uppnått resultat i förhållande till normvärdet. Om HÅ presterar bättre på resultatparametrarna än normvärdet höjs det beräknade anslaget för nästkommande avtalsperiod med samma procent som överstiger normvärdet, se exempel i bilaga 3 och 4.

För år 2024 har ett anslag om 8 161 000 € fastslagits, summan är framtagen enligt beräkningsgrunden i finansieringsmodellen för avtalsperioden 2021–2023 (ÅLR 2018/9969). Summan är 6 532 000 exklusive overheadkostnader, avskrivningar och internhyror. År 2024 har högskolan även projektfinansiering från EU:s RRF-medel för digitalisering, utveckling av flerformspedagogik och teknikutbildningar.

För åren 2025–2026 uppgår beräkningen av anslaget enligt medeltal av årsbidragets nettojämförelsetal för åren 2021–2023 till 6 523 000 € varav 150 000 € består av medel för fortsatt högre yrkeshögskoleutbildning, mastersprogrammet EASE. Om högre yrkeshögskoleutbildning inte ges, justeras årsbeloppet ner med 150 000 €. Tidigare indexkategori enligt kommunala basservicen på Åland frångås under åren 2025-2026 som ett led i Ålands landskapsregerings allmänna inbesparingsåtgärd. För år 2025 görs ingen indexjustering och för år 2026 indexjusteras beloppet med 1,2 %. Inga ytterligare inbesparingar görs under avtalsperioden.

Till nettojämförelsetalet adderas landskapsregerings beräknade overheadkostnader för HÅ för företagshälsovård, redovisning och löneräkning samt centrala IT-system för ekonomiförvaltning. Därtill adderas kostnader för avskrivningar och internhyror. Uträkningen framgår av bilaga 2a (år 2025) och 2b (år 2026).

Finansieringen utbetalas kvartalsvis. Beviljade anslag är tvååriga, vilket betyder att eventuellt överskott/underskott följer med till nästa budgetår per automatik.

9. Resultatuppföljning och rapportering

Landskapsregerings utbildningsbyrå och HÅ:s ledning ska föra samtal om strategier och måluppfyllelse en gång per år. Måluppfyllelsen kartläggs utgående från finansieringsparametrarna.

HÅ rapporterar om sin verksamhet i verksamhetsberättelsen. Den finansiella redovisningen rapporteras enligt regelverket för högskolans ekonomiförvaltning.

HÅ informerar på ett proaktivt sätt landskapsregerings utbildningsbyrå om strukturella reformer som har betydande konsekvenser för personalen.

Högskolans verksamhet följs upp genom auditering av Nationella centret för utbildningsutvärdering, NCU.

10. Förnyande av avtalet

Parterna är överens om att förberedelserna för ett nytt avtal påbörjas senast i början av det sista pågående avtalsåret utgående från högskolans strategi samt gällande regeringsprogram och eventuella ytterligare utbildningspolitiska behov. Det förberedande arbetet utförs gemensamt av HÅ och landskapsregerings utbildningsbyrå. Parterna strävar efter att överenskommelserna gällande nivån av basfinansiering, resultatmål samt eventuella andra uppdrag görs senast i maj under det sista pågående avtalsåret.

Ändringar av detta avtal ska göras skriftligen och godkännas av båda parterna.

11. Övrigt

Detta avtal träder i kraft 31.7.2024 och är i kraft till 31.12.2026.

12. Bilaga

1. Finansieringsmodell och -parametrar för 2024–2026

2a. HÅ Budget 2025

2b. HÅ Budget 2026

13. Undertecknande

Detta avtal har ingåtts i två (2) identiska exemplar, ett till vardera Parten.

Mariehamn 31.7.2024

Ålands landskapsregering genom utbildningsminister, Hambrudd Annika

Ålands landskapsregering genom byråchef, Grunér Jonna

Högskolan på Åland genom styrelseordförande, Larsson Micke

Högskolan på Åland genom rektor, Mattila Johanna

Finansieringsnivån slås fast för hela avtalsperioden. De uppnådda resultaten på resultatfinansieringsparametrarna (periodens medelvärde) styr resultatsfinansieringsandelens storlek under nästpåföljande finansieringsperiod (inte under pågående period). Finansieringens omfattning hålls konstant under avtalsperioden (finansieringen för år 2024 finns i separat budgetbeslut), med undantag för villkorade justeringar. Indexjusteringar görs mellan åren under avtalsperioden. Beslut om följande villkorade justeringar regleras inte i detta avtal utan fattas separat av Ålands landskapsregering:

- Strategisk finansiering
- FUI-projekt

Basfinansiering 80 %

Basfinansiering föreslås tilldelas Högskolan på Åland då följande fyra kriterier uppnås under den sammanlagda föregående avtalsperioden

Basfinansiering - parametrar

Antal erbjudna nybörjarplatser (YH-examen)

2024-2026: ≥ 160

Basfinansieringen stiger med 50 000 € per varje grupp på 10 nya studerande (inskrivna 20.9) då totalantalet nyinskrivna studerande överstiger 150 per 20.9. Denna justering görs vid behov årligen under avtalsperioden.

Antal erbjudna studiepoäng vid ÖH

≥ 200

Tillgängliga FUI-timmar för lärare

≥ 2320 h (motsvarar tidigare 29 vt forskningstimmar)

Antal erbjudna platser (högre YH-examen)

≥ 10

Resultatfinansiering 20 %

Resultatfinansieringen föreslås tilldelas Högskolan på Åland enligt följande parametrar. Parametrarna ska räknas som ett medeltal från föregående avtalsperiod.

Över-/underskrids normvärdet justeras resultatfinansieringen med den procentuella avvikelsen.

% av resultatfinansiering - parametrar

Normvärde

40 %	Medeltal avlagda YH-examina per år under avtalsperioden	70	
5 %	Medeltal avlagda högre YH-examina per år (förutsatt att program pågår)	5	
5 %	Studerande nöjdhet	4	Studeranderesponden mäts på en skala 1-7 av Vipunen eller motsvarande
30 %	Medeltal avlagda individuella studiepoäng per läsår vid Öppna högskolan	2800	
20 %	Medelantal (per år) publikationer (Klasserna A-F), öppet utbildningsmaterial, publicerat AV-material och utvecklade IKT-relaterade program	5	

Budgetpåslag (ingår inte i finansieringsmodellen)

Avskrivningar

Företagshälsovård

Redovisning och löneräkning (handhas av LR)

Centrala IT-system för ekonomiförvaltning (handhas av LR)

Internhyror

Högskolan på Åland - modell för uträkning av budgetanslag år 2025

Bilaga 2a: Budget 2025

Årsbidrag	(2016)	2021	2022	2023	Beräkningsgrund 2025	
Grundbudget	-	7 270 000	-	7 292 000	-	7 535 000
Summa årsbidrag	-	7 270 000	-	7 292 000	-	7 535 000
Internhyra		1 223 572		1 223 572		1 223 572
Overheadkostnader o avskrivningar		185 000		185 000		185 000
Årsbidrag exkl. internhyra och avskrivningar	-	5 861 428	-	5 883 428	-	6 126 428
Avvikelser som ska beaktas:						
Mastersprogrammet EASE					-	150 000
Allmänna inbesparingsåtgärder LR			-	145 400	-	145 400
Lönejusteringar, nytt avtal från ht 2022	-	253 000	-	126 500		inkl
Årsbidrag jämförelsetal netto	-	6 114 428	-	6 155 328	-	6 271 828
Prisindex för den kommunala basservicen 2015-2022						
Med förskjutning ett år, för prisnivå 2024	100	102,1		104,2		108,0
Indexjustering	-	353 331	-	224 475		-
Årsbidrag jämförelsetal netto - Indexjusterat	-	6 467 759	-	6 379 803	-	6 271 828
Årsbidragets nettojämförelsetal (avrundat tusental) enligt utbildningsavtal					-	6 523 000
Indexjustering år 2025 enligt utbildningsavtal				0,0 %		-
Tillägg efter årsbidragets nettojämförelsetal						
Avskrivningar					-	361 000
Företagshälsovård					-	35 000
Redovisning och löneräkning					-	86 000
Centrala IT-system för ekonomiförvaltning					-	19 000
Internhyror					-	1 223 572
Total summa tillägg:					-	1 724 572
Total årsbudget år 2025 (avrundat tusental):					-	8 248 000

Beloppen ska
ev. justeras

Högskolan på Åland - modell för uträkning av budgetanslag år 2026

Bilaga 2b: Budget 2026

Årsbidrag	(2016)	2021	2022	2023	Beräkningsgrund 2025	
Grundbudget	-	7 270 000	-	7 292 000	-	7 535 000
Summa årsbidrag	-	7 270 000	-	7 292 000	-	7 535 000
Internhyra		1 223 572		1 223 572		1 223 572
Overheadkostnader o avskrivningar		185 000		185 000		185 000
Årsbidrag exkl. internhyra och avskrivningar	-	5 861 428	-	5 883 428	-	6 126 428
Avvikelser som ska beaktas:						
Mastersprogrammet EASE					-	150 000
Allmänna inbesparingsåtgärder LR			-	145 400	-	145 400
Lönejusteringar, nytt avtal från ht 2022	-	253 000	-	126 500		inkl
Årsbidrag jämförelsetal netto	-	6 114 428	-	6 155 328	-	6 271 828
Prisindex för den kommunala basservicen 2015-2022						
Med förskjutning ett år, för prisnivå 2024	100	102,1		104,2		108,0
Indexjustering	-	353 331	-	224 475		-
Årsbidrag jämförelsetal netto - Indexjusterat	-	6 467 759	-	6 379 803	-	6 271 828
Årsbidragets nettojämförelsetal (avrundat tusental) enligt utbildningsavtal					-	6 523 000
Indexjustering år 2026 enligt utbildningsavtal				1,2 %	-	78 276
Tillägg efter årsbidragets nettojämförelsetal						
Avskrivningar					-	361 000
Företagshälsovård					-	35 000
Redovisning och löneräkning					-	86 000
Centrala IT-system för ekonomiförvaltning					-	19 000
Internhyror					-	1 223 572
Total summa tillägg:					-	1 724 572
Total årsbudget år 2026 (avrundat tusental):					-	8 326 000

Beloppen ska
ev. justeras